

Вигівська А.

Національний авіаційний університет, Україна

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Юринець Ю.Л.

ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

У кожній державі є орган, який називають главою держави. Основне призначення такого органу – це концентроване (як правило, в «одних руках») представництво держави загалом в її середині та за її межами. Глава держави – особа, яка формально займає найвищу сходинку в державній ієрархії та здійснює верховне представництво держави у внутрішніх та зовнішньополітичних відносинах.

За радянських часів в Україні поста президента і взагалі глави держави не було. Функції глави держави виконував колегіальний орган – Президія Верховної Ради Української РСР. Пост глави держави (президента) в Україні був впроваджений незадовго до проголошення Верховною Радою Української РСР незалежності України Законом Української РСР «Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР» від 5 липня 1991 року. Того ж дня, тобто 5 липня 1991 року, Верховною Радою Української РСР були прийняті Закони «Про Президента Української РСР» і «Про вибори Президента Української РСР» [1]. Згідно з конституційними змінами Президент Української Радянської Соціалістичної республіки є найвищою посадовою особою Української держави і главою виконавчої влади. До повноважень Президента Української РСР, закріплених у статті 1145 Конституції Української РСР, належало те, що він «очолює систему органів державного управління, забезпечує їх взаємодію з Верховною Радою Української РСР». Конституція однозначно ідентифікувала Президента Української РСР з виконавчою владою. Законом України «Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України» від 14 лютого 1992 року у статті 1141 Конституції України Президент України визначався вже не як найвища посадова особа, а як глава держави: «Президент України є главою держави і главою виконавчої влади України». Згідно зі статтею 102 Конституції України «Президент України є главою держави і виступає від її імені. Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина» [2].

Статус глави держави в Україні був нерозривним з особливостями форми її держави. Так, на перших порах (до грудня 1991 року), коли главою держави була Президія Верховної Ради України – це була ще так звана радянська республіка. З грудня 1991 по червень 1995 року (час укладення Конституційного Договору)

1) відсутність чітко сформульованої державної соціально-економічної політики, в якій були б відображені національно-державні інтереси країни, як-краво виражені пріоритети макроекономічного розвитку країни, розроблені та реалізовані державні програми щодо кардинальної зміни структури та підвищення ефективності всієї економічної системи, включаючи як зовнішньоекономічні зв'язки, так і внутрішні.

2) нерозвиненість, незбалансованість та нескоординованість дій суб'єктів розподільчої сфери економіки, що не дає можливості в умовах визначеної економічної стабілізації, сформуватися передумовам для початку економічного зростання.

3) незавершеність економічних перетворень та слабкість нормативно-правової бази, сформованих на основі проведених етапів реформування.

4) втрата країною статусу індустріально-технологічної держави і як наслідок, збереження деформованості структури економіки та продовження процесів деіндустріалізації, а саме:

- погіршення стану науково-технічного потенціалу, втрата позицій на окремих напрямках науково-технічного розвитку, в тому числі в результаті «витоку мізків» за кордон та в інші сфери діяльності, втрата престижності інтелектуальної праці, падіння науково-технічного потенціалу веде до втрати Україною передових позицій у світі, відтоку наукових кадрів, деградації наукоємних виробництв і в кінцевому підсумку технологічної залежності держави від провідних країн світу та підризу потенціалу країни [131, 164]. Незважаючи на зростання обсягу асигнувань по розділу «фундаментальні дослідження та сприяння науково-технічному прогресу» державного бюджету з кожним роком, їх обсягу таки недостатньо для відродження науково-технічного потенціалу.

- слабкість ринкових інструментів економіки: відсутність прагнення до досягнення конкурентної структури ВВП, в якій первинним та базисним незмінно вважається конкурентоспроможність товарів і товарного виробництва;

- незадовільний якісний склад інвестицій, що ґрунтується на недостатньому обсязі та питомій вазі виробничих інвестицій та відсутності стратегії їх залучення і зростання їх ефективності.;

- неефективна економічна ідеологія держави щодо інноваційних та виробничих процесів (структурна невідповідність проведених в національній промисловості досліджень та розробок з попитом на світовому ринку, відсутність ресурсів до тиражування інновацій, невідповідність до впровадження результатів діяльності інноваційного сектора, нерозвиненість ринку інноваційних посередників тощо);

5) поглиблення майнового розшарування суспільства. Майнове розшарування населення характерне фактично для всіх країн. Однак ступінь цього розшарування, амплітуда коливання доходів різних груп населення не повинні бути надмірними.

6) територіальна диференціація рівня економічного та соціального розвитку регіонів.

Відомо, що ринкові механізми не завжди працюють щодо урахування вимог еколого-економічної безпеки.

Отже, під екологічним потенціалом країни розуміють здатність природних систем без шкоди для себе віддавати людству продукцію. В узагальненому виді еколого-економічний потенціал характеризує максимально припустиме антропогенне навантаження на територію, технічно доступні для використання ресурси і властивості екологічних систем. У менш поширеному сенсі екологічний потенціал відображає рівень освоєння території, ступінь забруднення та її рекреаційні можливості. Також, потрібно зауважити, що необхідно рахуватися з екологічним фактором в управлінні економічним потенціалом регіону, сприяти формуванню раціональної та екологічно збалансованої структури економіки, розвивати ефективні конкурентоспроможні види економічної діяльності, раціонально використовувати трудові ресурси, вирівнювати соціально-економічний розвиток регіонів. А також, покращувати демографічну ситуацію, домагатися регіональної збалансованості інтересів охорони природного середовища та соціально-економічного розвитку. Успішна практична реалізація концепції управління можлива лише за умови правильного урахування цілей еколого-економічної безпеки регіону. Для цього необхідною умовою є забезпечення збалансованості економічного розвитку регіону та асиміляційно-відновлюваних можливостей його еколого-економічної безпеки на основі системного підходу.

Бондар Андрій Олегович,

здобувач Академії муніципального управління

КЛАСИФІКАЦІЯ ВНУТРІШНІХ ТА ЗОВНІШНІХ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ

Загрозу економічній безпеці становлять, насамперед, рекомендації та пропозиції щодо, по-перше, недоцільності державного регулювання макроекономічних процесів навіть за допомогою ринкових підойм – ціноутворення, капіталоутворення, валового режиму, кредитно-інвестиційної політики зовнішньоекономічної діяльності та соціальних пріоритетів; по-друге, форсованих темпів роздержавлення та приватизації, незважаючи на відсутність відповідних умов; по-третє, жорстко ортодоксальної монетарної політики.

Пропонується авторська класифікація основних внутрішніх та зовнішніх загроз національній економічній безпеці України та їх джерел. Слід зазначити, що основою виникнення зовнішніх небезпек є джерела внутрішніх загроз, на запобігання яких необхідно направити наявні механізми. Саме ліквідація цих джерел буде ключовим кроком (але не єдиним) у формуванні України як конкурентоспроможної індустріально-технологічної країни. До них відносяться:

– це була певна модифікація президентсько-парламентської республіки. Протягом дії Конституційного Договору – президентська республіка (червень 1995 – червень 1996). З 28 червня 1996 по 1 січня 2006 року (набрання законної сили Закону України «Про зміни до Конституції України») – президентсько-парламентська республіка. З 1 січня 2006 року до жовтня 2010 року – парламентсько-президентська республіка. Відповідно, після скасування Конституційним Судом у 2010 році Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року – президентсько-парламентська республіка.

Конституція України визначає Президента України главою держави (ст. 102 Конституції України). Президент України проголошується гарантом державного суверенітету і територіальної цілісності України, гарантом додержання Конституції України, прав і свобод людини та громадянина. Тому дуже важливим є сам процес обрання (виборів) глави держави [4].

Функції та повноваження, що належать згідно з Конституцією України виключно Президенту складають прерогативу глави держави. Основні функції Президента як глави держави визначені в ст. 102 Конституції України. Так, Президент є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. Як гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, Президент наділяється особливими повноваженнями. Він забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави; очолює Раду національної безпеки і оборони України; приймає рішення про загальну або часткову мобілізацію та введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях у разі загрози нападу, небезпеки державній незалежності України тощо [3].

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.
2. Совгіря О.В. Конституційне право України: підручник / О.В. Совгіря. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 632 с.
3. Кривенко Л. Президент України: еволюція конституційно-правового статусу / Л. Кривенко. К.: Віче. – 1998. – № 10. – С. 45–50.
4. Агафонов С. Історичний розвиток інституту глави держави / С. Агафонов. – К.: Право України. – 2001. – № 7. – С. 102–104.